

MVG-skipan náttúrlig avleiðing av størri samskipti við umheimin:

-Mugu gevast at byrgja okkum inni aftan fyri tollmúrar

-Vit hava í nógv ár innibyrgt okkum aftanfyri tollmúrar og bygt eitt vinnulív upp, sum partvís hevur arbeitt innan fyri eina slíka verju. Studningsskipanin til fiskivinnuna hevur eisini verið við til at avskepla okkara vinnulívsstruktur, og hon hevur verið ein skipan, sum hevur verið serføroysk, soleiðis at stórir partar av okkara vinnulívi í verunleikanum hava livað eina kuvøsutilveru.

Hetta segði Tummas Arabo, landsstýrismaður, tá hann hevði orðið undir 2. viðgerð av uppskotinum um meirvirðisgjald á tingi týsdagin. Hann vísti á, at MVG-skipanin er ein náttúrlig avleiðing av økta samskiptinum og samarbeiðinum við umheimin.

Lógin, sum í dag er til viðgerðar í tinginum, er ein avleiðing av tí liberalisering, sum fer fram í hana.

**klipp út
&
send inn**

»Ársins ítróttarstjørna«, konufólk:

»Ársins ítróttarstjørna«, mannfólk:

INNSENDARI:

Navn: _____

Gøta: _____

Postnr.: _____

Bygd/býur: _____

dilsviðurskiptinum við Europa. Henda liberalisering gevur okkum fyrirmunir, ið eru við at vit kunnu hava atgongd til undir lagaligum umstøðum at selja okkara vørur á einum væl betalandi marknaði uttanlands. Hinvegin hevur tað ta avleiðing fyri okkara egna vinnulív, at vit binda okkum til at geva útlendskum vinnulívi somu vilkor á føroyska marknaðinum.

Í tí sambandi verða vit noyddir at innføra avgjaldsskipanir, sum ikki avskepla kappingina. Í samráðingunum við EF er so úrslitið blivið tað, at vit hava bundið okkum til at innføra eina MVG-skipan eftir ynski frá føroyskari síðu.

Vit hava í nógv ár innibyrgt okkum aftanfyri tollmúrar, og bygt eitt vinnulív upp, sum partvís hevur arbeitt innanfyri eina slíka verju. Studningsskipanin til fiskivinnuna hevur eisini verið við til at avskepla okkara vinnulívsstruktur, og hevur hon verið ein skipan, sum hevur verið serføroysk, soleiðis at stórir partar av okkara vinnulívi í veruleikanum hava livað eina kuvøsutilveru. Hetta kundu vit gera í nógv ár, uttan at okkara handelspartnarar av álvara gjørdu nakað vørlu um tað.

Viðvíkjandi EF er at siga, at hetta gekk so leingi EF var meiri leyst samskipað, men í 1988 segði EF kommissionin frá, at nú gekk tað ikki longur, og nú máttu vit fáa skipaði viðurskipti soleiðis, at vit máttu fáa ein handilssáttmála við teir og arbeiða eftir teimum treytum, sum EF nú einaferð setir til sínar samstarvspartnarar.

Nú er so sáttmálin undirskrivaður, og samstarvið við EF fer av álvara at hava árin á hetta samfelagið frá 1. januar 1993. Vit hava eisini gjørt sáttmálar við EFTA-lond, ið byrja at galda nú beinanvegin, og teir síðstu EFTA-sáttmálarnir skuldu verið frá hondini innan alt ov leingi. Norðegssáttmálin verður undirskrivaður í hesum mánaðinum, og hinir koma skjótt aftaná.

Onkur hevur viðmerkt, at EF sáttmálin hjá okkum er ikki nóg góður, og at EFTA hevur sáttmálar við EF, sum eru betri enn teir vit hava.

Tað kann altíð vera ein spurningur, um ein kann trætast um, at ein sáttmáli er nóg góður ella ikki, men sáttmálin, sum vit hava við EF, hann er so har, og sum Jógván Sundstein í sínum innleggi nevndi, so hava vit sam-

Tummas Arabo, landsstýrismaður: -Vit eiga beinanvegin at hugsa um at gera viðkaðar sáttmálar við EF og EFTA-londini

av tingi

starvsnevndina við EF, sum heldur fund minst 2 ferðir um árið, har vit so kunnu tosa um at fáa hækkað loft og viðka kvotur, kap. 16 vørur, og onnur ting vit vilja hava upp á pláss.

Tá tað verður sagt her, at EBS sáttmálin er betur enn okkara sáttmáli, má tað vera ein ella onnur misskiljing, tí EBS sáttmálin umfatar betýðiligt meira enn handilssamvinu við EF. Á tí handilsliga økinum, so má man siga, at tað er nokko harmiligt, at Ísland og Føroyar ikki hava somu treytir móttvegis EF. Tað gevur eina ávísu kapping, eina ávísu keðiliga kapping imillum londini, men tað gerst so ikki við. Eg kann t.d. nevna, at heilur kongafiskur ikki hevur toll, tá hann verður innfluttur úr Íslandi, meðan vit kunnu flyta kongafiskaflok beinleiðis fram til brúkan uttan toll. Hetta gevur eina keðiliga kapping á týska marknaðinum. Høvdu vit havt tosað eitt sindur meira saman við Ísland, kundu vit havt verið rættiliga einaráðandi á kongafiskamarknaðinum í Týsklandi, og fingið tey positivu tingini við har. 3-lands problematikkurin móttvegis EF er tann sami sum hjá okkum.

Men farið er farið. Annars er tað mín persónliga fatan, at ein handilssáttmáli við Europa er ikki nokk. Vit eiga beinanvegin at hugsa um at gera viðkaðar sáttmálar við EF og EFTA-londini, sáttmálar, sum umfata mögu-

leikarnar at arbeiða inni í hesum londum, at virka har og luttaka í teirra granskingarprojektum og hava atgongd til teirra útbúgvingarstøð á líka fót sum teirra egnu íbúgvur. Hetta eiga vit at taka upp beinanvegin, tí vit kunnu ikki dúva uppá tað, at vit eru danskir ríkisborgarar í allar ævir. Tað verður einaferð, at EF kemur at siga stopp fyri tí.

Men aftur til MVG-skipanina. Sum eg nevndi fyrr, so eru vit bundnir í EF-sáttmálanum at innføra eina MVG-skipan, so her vendist ikki aftur. Finnboi Ísakson nevndi í sínum innleggi, at her var alt galið við hesi skipanini, og hann hevði nógv betur Ideir um, hvussu tingini skuldu loysast. Tað kann nú gott vera, at hann hevur tað, men vit hava so valt at fara inn í hesa skipan og royna at fáa sum best burtúrur, og hava roynt at fingið hana so greiða at umsita sum gjørligt.

Viðvíkjandi umsiting, so er tað at siga, at tað verður ein ávisur trupulleiki fyri smávirkir at umsita og koma inn í tingini og byggja eina umsiting upp at byrja við, men eg hugsi ikki, at í modernaðum tíðum við EDV tølum í hvørjum kjallara, at hetta kemur at vera tað stóra problemið. Eg rokni við, at fyrirkur, handlar, sum hava skil í sínum figjarviðurskiptum, teir klára eisini at umsita hesa skipanina.

Viðvíkjandi landssumsit-
Framhald á síðu 14